Ročník XII. — Číslo 28. Kvasilov dne 17. července 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Co je láska: prostá povídka a přece na tolikerý způsob vypravěná. H. Temple.

*

Čas je výmluvou pro chabé a zmatené duchy. Endymion.

V. Pelant.

Chybí nám mimoškolská výchova.

(Dokončení.)

Ještě několik slov o všem tom ostatním, mimoškolském, co je pro menšinu zvláště důležité.

Řádnou, vyspělou, kulturní společnost tvoří řádní, vyspělí a inteligentní lidé. Schátrá-li jeden každý náš krajan, bude schátralá celá menšina, a naopak. A tu je důležitá mimoškolská výchova. Výchovných a vzdělávacích prostředků je dost: knihy, tisk, radio, organisace, přednášky a pod. Ale chci se zmíniti o ve důležitém vzdělávacím a výchovném prostředku. Je to každodenní všední život — nejúčinnější a nejosvědčenější výchova mimoškolská. K tomu je nezbytně zapotřebí, aby všichni naši krajané dobré vůle byli proniknuti vyšší mravní ideou, a dle toho také zařídili své mluvení a konání, a tím měli výchovný vliv na své okolí a zaostalé krajany. Naši krajané by měli navzájem, veřejně a bez okolků poučovati se, upozorňovati na chyby, činiti výtky, odsuzovati zlé vlastnosti, vše možné činiti a žíti tak, aby se utvářela krajanská společnost vyššího, vznešenějšího života. Pak by každý náš krajan a krajanka byli všude považování a měli by úctu sami k sobě. K tomu ale je třeba každému jednotlivci se dobře pozastavit nad sebou a pomysleti o pravé hodnotě a ceně člověka. Musí každý rozlišovati pravdu od lži, prospěšné od škodlivého a potřebné od nepotřebného. Je nutno si zošklivíti mnoho nekalých vlastností, které se mnohdy přehlížejí, a některé se považují mnohými lidmi za ctnosti, jako: prázdná pýcha, vychloubačnost, závist, škodolibost a jiné. Mnoha špatným vlastnostem se daří proto, že pídilidičky je obdivují, místo co je mají zavrhovati a odsuzovat.

Je nesprávné mínění, že proti odnárodnění nám pomohou jen školy. Udržovatelem a tříbitelem češství může býti každodenní život každého našeho krajana. Záleží na tom, jak žijeme, co děláme, jak děláme, proč děláme, kdo jsme, jak se representujem. Každý náš projev, každé slovo, kam nepřijdem, kde se jen nepohnem — všude máme býti Čechem — celým člověkem. To je velmi účinné propagování, udržování a podporování řádného češství.

Až většina našich krajanů pochopí, že účelem života je zdokonalování sebe, svého okolí a všeho všudy, a že pravý, vznešený život je prostý a jednoduchý, pak ubyde z našeho menšinového života mnoho nedostatků a vad. Zajisté také bude méně takových tetiček a strýčků, které nám nedávno popsal a s kterými se setkal p. Jiří Rebl v Dubně. Strýček — ochla ta, vypnutý v kočáru, s plným měšcem peněz a nafouklý hloupostí — to je v našem životě typické. Podobnými a jinými chybami se jen hemžíme. Kdyby takoví schátralci byli řádnými, uvědomělými Čechy, a své bohatství používali na věci lidské, dobré, nemuseli bychom se za ně stydět, a místo pro ostudu byli by českému jménu chloubou. Nadále bychom měli neposkvrněnou zásluhu udržování dorobku našich přistěhovalců, a snadně bychom mohli zvelebovat naše menšinové věci duševně i hospodářsky.

Postavení Portugalska.

„Národní Politika."

Nedávný atentát na ministerského předsedu a skutečného vládce Portugalska dr. Salazara ukazuje, že přes všechnu policejní bdělost pracují podzemní živly proti dnešní vládě. Není pochyby, že kdyby se bylo podařilo odstranit Salazara násilím, bylo by Portugálsko uvrženo do těžkých zmatků, neboť jen tomuto muži děkuje Portugálsko za řadu klidných let, až na některé pokusy, jež byly, jako loni na podzim, bdělostí tohoto muže v zárodku potlačeny.

Do té doby než dr. Salazar, takto povoláním universitní profesor v Coimbře, ujal řízení osudů Portugálské republiky, byly vojenské a studentské revoluce skoro na denním programu. Dr. Salazar a nynější president, generál Carmona, zvolený r. 1926, pak r. 1928 a naposled r. 1935, dali přece neklidné zemi řadu let mírové práce, za níž se hospodářsky velmi poklesé Portugálsko sbírá k novému životu.

Dr. Salazar, profesor národního hospodářství, je nyní současně ministerským předsedou, ministrem financí, prozatímním ministrem války a ministrem zahraničních věcí, takže se všechny nitky státního života sbíhají v jeho rukách.

Sociální poměry jsou dosud takové, že komunistická propaganda by našla v nevzdělané, z poloviny negramotné mase národa jistě mnoho živné půdy. Proto také Salazar brání komunistické agitaci již z prostého přesvědčení, když by se nechtěl odvolávati na smutný osud španělského pokusu o komunistický stát.

Právě v současné době je postavení Portugálska velmi svízelné, ač není nejasné, na kterou stranu se má dr. Salazar postaviti i když mezi Portugalci a Španěly nikdy nebylo mnoho lásky. Portugalsko se vždycky obávalo španělských snah o připojení této atlantské strany Pyrenejského poloostrova k španělskému panství, A také na dočasné spojení obou zemí v 17. stol. doplatilo Portugalsko zle ztrátou bohatých osad na útočné holanďany, dnes pány bývalé portugalské Východní Indie. Španělský stát s dvaceti miliony obyvatelů byl Portugalsku, vždycky nebezpečným sousedem, kdyby Portugalsko nebylo chráněno Anglií. A když pak komunisté španělští otevřeně hlásali zřízení Svazu pyrenejských republik, dávali jasně najevo, že pomýšlejí i na připojení Portugalska k tomuto útvaru. Vítězství komunismu ve Španělsku znamenalo by také konec samostatného Portugalska.

Proto portugalská vláda stála hned od počátku na straně gen. Franca, ani kdyby se neohlížela na to, že tolik španělských uprchlíků hledalo útočiště i se svým jměním na půdě portugalské. Proto také bylo velkým úspěchem generála Franca, když se brzy po výbuchu revoluce stal pánem pohraničního Badajozu, přes nějž může jíti válečný materiál italský a německý, přivážený přes portugalské přístavy. Na přímou podporu Portugalska nebylo naděje, protože armáda samá nemá nazbyt moderních zbraní a pak se vláda musí ohlížeti na náladu v — Anglii.

(Dokončení na str. 3.)

Osvětová hlídka.

Hospodaření s oceánem.

Široká plocha oceánu, kterou vidíme s paluby parníku, není naprosto takovou vodní pouští, jakou se nám zdá. Je to spíše bohatá, vlnící se louka, kypící životem. Louka, která pokrývá více než tři pětiny povrchu zemského, která vyrábí energii a poskytuje pastvu nejrozmanitějším formám života.

Člověk se již podjal úkolu využíti hospodářsky této půdy. Americká vláda učinila přípravy k tomu, aby na novofoundlandské výspě nevymřel rybí potěr. Samička tresky klade vajíčka na povrch vody, kde volně plavou a kde jejich oplození mlíčím z trescích samců je ponecháno zcela náhodě. Jako by samička chtěla napraviti tento nedbalý způsob rozmnožování, naklade jiker tolik, že kdyby se ze všech vylíhly ryby, naplnily by několik škunerů. Dnes se živé tresky, hned jakmile jsou vytaženy na palubu škunerů, pochytají a vymačká i se z nich jikry a mlíčí. V dřevěných vědrech se pak děje zázrak oplození. Na pobřežních stanicích se vylíhnou rybičky, které se pak v miliardových houfech pouštějí nazpět do vody, aby se na onom pastvišti bez konce, které nazýváme oceánem, staraly samy o sebe.

Podobným způsobem se líhnou platejzi. groteskně ploché ryby, ve skleněných nádobách a potom se pouštějí opět do moře, aby se později opět objevily v restauracích jako filé z mořských jazyků.

Na Aljašce dovedl průmysl lososových konserv zachytiti lososy, plující pravidelně v době tření z moře do řek, tak vydatně, že lososu hrozilo úplné vyhubení. Dnes, jak se zdá, je lososů právě tolik, jako v dřívějších dobách, díky moderním pěstitelským metodám rybářských úřadů.

I humři se nyní líhnou v sádkách z pytloviny pod vodou, kde se vyživují tak dlouho, dokud se nedovedou starat sami o sebe. Vodorovné vrtule zadržují svým otáčením humry, aby se k sobě nepřiblížili a jeden druhého nesežrali. Také krabi, ústřice a mušle se pěstují u amerických pobřeží podobným způsobem. A přece je racionelní hospodaření s bohatstvím oceánu teprve ve svých začátcích. Jednou přijde doba kdy se budou každý měsíc oceány zasévat, aby se z nich za nějakou dobu sklízelo. Není třeba bráti ohled na žádnou roční dobu, jak to musí dělat zemědělec. Zemědělec může měřit svá pole jen podle velikosti plošné rozlohy. Ale 71 procent zemského povrchu, který pokrývají oceány, jsou zahrady, hluboké několik tisíc metrů, až do hranice, kam ještě mohou proniknout sluneční paprsky, umožňující život rostlinám a opatřující výživu i četným živočichům.

Velryby byly loveny tak, že bezmála vyhynuly. Velrybu vš k lze nahradit živočichem, nad nímž si může člověk snáze získat vládu. Lodi, lovící malé sledě, přivážejí s sebou nazpět právě tolik rybího tuku, kolik ho dříve získávaly velrybářské lodi. Sledě může člověk pěstovati, velryby ne.

Před čtvrt stoletím začal Dr. Johannes Schmidt s jedním z největších detektivních kousků naší doby. Vzal si za úkol zjistiti, co se stává z úhořů, kteří každého podzimu opouštějí sladkovodní proudy Evropy a zmizejí v moři. Ti, kteří nebyli chyceni v řekách, se nikdy nevracejí, ale každého jara plovou drobní úhoříčkové do řek, kde zůstávají až patnáct let až i je náhle popadne touha, která je žene na dostaveníčko do oceánu. S pomocí všech dánských lodí, plujících po mořích, sledoval Dr. Schmidt stopu úhořů až k místu, kde se trou, v Nares Deep v Atlantickém oceánu, východně od Floridy.

Takových tajemství leží v oceánu skryto velké množství. Dokud nebudou rozluštěna, musí hospodaření s bohatstvím oceánu zůstávati na primitivním stupni, snad málo vyšším než obvčejný rybolov. Ale jak nám bude věda odkrývat jedno tajemství po druhém, tak ji budou sledovat noví hospodáři se svými gigantickými sítěmi na sklízení a s miriadami drobných mikroorganismů na osévání.

Výběr.

Dopisy.

Naše hasičstvo.

(U příležitosti 35letého trvání mirohošťského sboru dobr. hasičů.)

Předseda čsl. vlády dr. Milan Hodža při projevu v Bratislavě mezi jiným prohlásil toto:

„Velký je váš (hasičů) technický pokrok v organisaci, ale co by to všechno bylo platno, kdybyste k té technice, k těm vašim dokonalým strojům a k těm vašim organisovaným pochodům nepřinesli ještě něco, co je mnohem důležitější: nejen stroje, ale duše, dobrá srdce, pochopení pro veřejný zájem, milování svého bližního i obětavost a mužnost; toto jsou ty ctnosti, které z vaší organisace činí nejen ochranné a pochodující řady, ale živý organismus, který proto pomáhá svému bližnímu, že má lásku a smysl pro obětavost a že má smysl pro to. co je

Besídka.

Noční žně.

(Ukázka z knihy: „Czciciele Dadźbóg Swarożyca.“ Napsal Zdzisław Harlender. S povolením autora přeložil inž. Alois Knotek.)

Malí rolníci požali již žita. Větší lány však se ještě na slunci zlatily a den ode dne dále bělaly. Majitel větrníka a polí kolem něho, starostlivě pohlížel na úrodu, drolil klasy v hrsti a přesvědčil se, že zrno počíná se sypati. Nastává úplněk, povětří parné, včely zlé a bodavé, káně od rána bloudí, výrazně slyšeti vrzání kol vozů, bučení dobytka i křiky lidí ze sousední vesnice — to všecko předpovídá blížící se nepohodu.

Hospodář se zamyslil, vzpoměl si na starodávný zvyk. Rozhodl se najmouti do práce větší počet ženců na noc při ohni a svitu měsíce. Potom, až bude na polích ukončeno oslaví se veselé obžinky. Ohlásil tedy po vsi, že na jeho polích bude celou noc hráti hudba a sud medoviny pohostí výborně všechny, kteří budou pracovati nebo se baviti a tančiti. Taková nabídka zdála se býti druhým svátkem, křesání ohně a počátkem obžinek — zábava při zapálené hranici a při tom žně v plném proudu. Na takový svátek nebylo potřeba mnoho nutiti, přišel s radostí, kdo mohl. Půl vesnice sběhlo se večer do práce.

Zařinčely kosy, zazvučely srpy při světle zoří, při červených plamenech zapálených ohnišť. Při zpěvu a hudbě klesaly k zemi těžké pokosy. Několik desítek ruk obratně je chytalo a hned ve snopy vázalo. Hudebníci šli krok za krokem za ženci a vyhrávali jim skočné veselé písně, kosy při taktu stínali stěny obilí, řinčely dobrou ocelí a vydatností odborné práce. Zajímavý byl to pohled na tolik lidí pohybujících se ve světle ohnišť, přenášených dále a dále podle postupu žní. Ženci se zastavovali, aby své kosy poostřili potáhnutím ocelků. Ten svištivý ton ocelí strašil v poli bledé, „žitné báby“ — polednice, ukrývající se v nejhustějších lánech. V šeru za ohništi vystupovaly z vonních heřmánku, rostoucích v obilí nějaké podivné stíny a prchaly k lesům. Časem zas někde pod kosou vyskočil čtverák letavec a skryl se v koukolu nebo v chrpě, v běhu setřásl všecky lístky červených máků. V čase nočních žní dějou se v poli všelijaké divy.

Na nebi zjevil se bledý měsíc dostupující k úplňku, jasný, ale ještě něco málo zapadlý obličej a zalil žitné lány zelenavým světlem. Opravdu lepší takové osvětlení, nežli svůdné záře ohnišť. Tempo práce při plném měsíci značně se zvýšilo. Okolo půlnoci padly poslední pokosy a na strništích zase jako houby po dešti počínaly růsti kopy snopů v mandelích. Napřed byla práce namáhavou i při písni a zvuků hudby, ale nyní — rozpoutal se smích na celé kolo, žerty a vtipy lítaly jako svatojánské mušky, čeledínové i mládenci předstihovali se v zaletách, tísnili se k dívkám, kde jen mohli, zvláště při stavění snopů do mandelů měli dobrou příležitost na sebe upozorňovati a do srdce dívčího se dostati. Největší žerty tropily se při nakrývání mandelů chocholem. To bylo smíchů a zvonivých vln ze zdravých plic. Spě-

vdnešní době tak důležité pro mužnost.“

Ačkoliv tato slova byly proneseny v dalekém Slovensku, nic netratí na aktualitě, skutečně takové jest poslání hasičů. A vzpomeneme-li při tom, že naše hasičstvo jest nejstarší organisace na Volyni, pochopíme, že ono má za sebou kus našich dějin, kus naši slavné minulosti. Ano, slavné minulosti, neb hasiči tak dlouho, bezmála 40 let slouží svému bližnímu. Hasičstvo je tou organisací, která dlouhý čas byla na Volyni jedinou, to je ta organisace, která díky vzornému hospodaření měla slušný kapitál. Když přišla ta doba a peníze byly potřebné na užitečné obecní stavby, hasičstvo vyšlo vstříc oprávněným snahám svého okolí. Jedním z takových uvědomělých a pokročilých sborů, byl a jest sbor hasičů v Mírohošti.

On věnoval všechen svůj kapital — slušnou sumu peněz na stavbu sokolovny v Mírohošti. Vůbec, hasičstvo jako nejstarší naše organisace, dalo vznik a výpomoc řadě nových značně mladších od něho organisací. Proto naše celá veřejnost si váží naše hasičstvo, proto takový živý zájem širšího okolí o slavnost v Mirohošti dne 11.VII. t. r. Slavnost, která vyzněla pěkně, která však mohla míti mnohem imposantnější ohlas, kdyby bohužel zlé počasí mnoho nezkazilo (celý den pršelo.) Však přesto všechno průběh slavnosti byl velmi zdařilý: hasiči — muži cvičili bezvadné proudnicemi, své cvičení zakončili pěknou skupinou. A co zvláště zasluhuje zdůraznění: to cvičení žáků se sekyrkami a závody v zábavné formě těchže žáků.

Jubilea se zúčastnili hasiči z Moldavy, Hlinska, Semidub, Dlouhého-Pole a Straklova. Každá taková slavnost ma svůj význam: ona jednotí vzdálené sbory a pomáhá k bližšímu se poznání.

Máme oprávněnou naději, že hasičské sbory i nadále budou konati své důležité poslání na Volyni, zvláště v těch osadách, kde jsou sami. Tam projeví svou činnost ku prospěchu osady a jako organisace s discip!inou odehrají náležitou úlohu ku prospěchu středis'a, budou vzorem jak nutno nade vše vyvýšit zájmy společné, zájmy obce.

Slavnost v Mírohošti byla triumfem samaritánské hasičské myšlenky.

Kéž veškeré naše hasičstvo slouží své menšině, a při vůli a chuti vždy to může konati.

Al. Křivka.

Postavení Portugalska.

(Dokončení ze stránky. 1.)

Portugalsko je do jisté míry anglickou hospodářskou kolonií, neboť Anglie nejen že dodává, nýbrž — a to je hlavní v dnešní době — nejvíce odebírá zboží z Portugalska.

Jsou to produkty, které i k nám pronikají jako portské víno, sardinky a olej. Vždy na př. se Portugalsko pro otázku vývozu sardinek do Francie dostalo skoro do celní války s Francií. Proto se již z onoho důvodu, ač je jiných celá řada, vezmeme-li v úvahu také osadní otázky, musí Portugalsko ohlížet na mínění Anglie. Stojí-li dnes na straně italsko-německé, změřuje dr. Salazar budoucí postup Anglie vůči generálu Francovi. Bude v krátkosti nepochybně jiný, bude-li Franco džeti nejen měděné doly u Huelvy, nýbrž i baskické doly na železnou rudu, jejíž akcie jsou hlavně v rukou anglických. Ostatně Němci mají větší hospodářský zájem na jihovýchodě španělském a na Barceloně, takže si mnoho oba státy překážeti nemusí, chtějíli oněm oblastem vrátiti klid a hospodářskou práci nerušenou přepiatými teoriemi.

Tak se na španělských bojištích rozhoduje současně osud a vnitřní mír Portugalska.

Kronika.

Slezská konvence vyhasla.

15. července přestava působiti na Horním Slezsku t. z. ženevská konvence.

Den moře.

P. President R. P. vykonal 11. t. m. v Gdyni s paluby torpedového člunu „Mazur“ přehlídku polských námořních sil u příležitosti „Dne moře“. Poté vykonal P. President přehlídku gdyňské posádky. Náměstek ministerského předsedy Kwiatkowski prohlásil mezi jiným, že polské mocenské postavení na moři se denně zesiluje a upevňuje.

Polské státní železnice jsou aktivní.

Podle údajů hlavního polského statistického úřadu činí důchod polských státních drah za I. čtvrtletí letošního roku 201.25 milionů zlotých proti 185.67 mil. zl. za I. čtvrtletí roku 1936. Finanční přebytek polských státních drah roku 1936 činil 32 mil. zl. (r. 1935 dokonce 33 mil. zl.) a byl odevzdán státní pokladně. Letošního roku se počítá s přebytkem kolem 100 milionů zlotých.

chalo se, aby zůstal čas ještě na volnou zábavu a tanec při zvucích dobře sehrané kapely.

Majitel polí naléval vytrvale žencům sílící medovinu, sám stále ochutnával i podával ho pod řům, kteří se zvědavostí přiš i se podívat na postup noční žní. A bylo co k vidění! Mladí lidé obojího pohlaví dovedli vykonati kus perné práce za několik hodin při hudbě a dobrém slově.

Chvílemi pohlížel hospodář na daleké blýskavice, potom počítal kolik kop žita dostalo se pod čepice, které by ho uchránily dobře před deštěm. Při těch starostech nezapomínal na dobrý mok medoviny a dobrý humor, který d vedl vzpružiti do nové práce. Také si vzpomínal na dávné časy, kde ho nejedna dívka pomilovala vřele, když se s ním setkala někde na snopích sežatého obilí. Ach, jaké vábící vzpomínky!

Poslední chochol nastaven na kopu při bujném smíchu a vířivých žertech. Po tom se ženci rozdělili na taneční páry uprostřed strniště. Jásaly housle, duněly basy, tančilo se do únavy, jakoby se v kostích necítila práce žní. Tvrdá těla byla jako z ocele, bez únavy, jen když srdce obveselil jas ohně, sklenice medoviny a zvuky hudby. A potom: ještě něco co náleží mládí. Z tanečního reje každou chvíli nějaká pára zmizela, odešla skrytě někde dál do pole, kde bylo trochu stínu za řadou kop a mande ů žita. Smích a veselé výkřiky naplňovaly noc nevystihlým čárem. Hospodář radostně obcházel k py žita a při tom odháněl z jejich stínu rozohněné a zamilované páry, ukazoval jim směr k vrbám u řeky, obával se, aby žito nebylo předčasně vymlácené, ač sám — nedivme se tomu — za mladých let nelitoval zrna vytřeseného ze snopů v době milování.

Ani ve snu ho nenapadlo, že jeho sličná dcera a ohebný jako doubek, syn souseda schovali se do větrníka, kde cítili se docela bezpečnými před zvědavými paprsky měsíce, které tak snadno by odkryti mohly tajemství letní noci závistivým lidem. O měsíc strachu neměli, on všecko ví, ale nepoví. Za to lidé jsou zlí. Lampička osvítila vnitřek větrníka. Čas rychle utíkal k sobě těsně přituleným milencům. Šeptali si slova prázdna, bezvýznamna, ale ve dvoje mající vždy krásu a hluboký význam pro život. Dívce bylo nesnadno brániti se ohnivým slibům a námluvám horoucím, chtěla si zachovati všecky sladkosti až na den veselky v obavě, aby medvěd, který ochutná med do sytosti neobrátil se potom do jiného úlu. Parné povětří naplněné elektřinou otravovalo krev zlou žádostivostí a oslabovalo i silnou vůli. Jako zoufala chtěla z větrníka utikat, bála se, že sil k odporu jí nestačí, když náhlý šum a fičení větru oznamovaly, že bouřka se přihnala. Rozlehl se hlas hromu, v oknách větrníka zasvítily blesky. Letní dešť zatopil svět v teplé vlny zmítané návalem větru a vyhnal z pole tanečníky, hudebníky a všecky zamilované páry. Pomočil do syta všecky nově postavené kopy žita.

V srdci mládence rozpoutala se také bouře, nemohl za žádnou cenu udržeti na uzdě sladký pocit lásky.

(Dokončení příště)

Nový britský plán hotov.

Podle posledních zpráv z Londýna spočívá tento britský kompromisní plán, který bude předložen členům neintervenčního výboru, v tom, že čtyři hlavní námořní velmoci, t. j. Anglie, Francie, Italie, a Německo, by se zřekly provádění námořní kontroly Španělska a svěřily by tuto kontrolu malým neutrálním státům, Holandsku, státům skandinávským, baltickým a pod. Kromě toho by byli ve všech španělských přístavech mezinárodní pozorovatelé, vybraní ze zástupců všech států, přítomných v londýnském neintervenčním výboru. Tato kontrola přístavu by byla doplněna též kontrolou na všech letištích ve Španělsku. Hlavní otázkou je nyní vědět, zda obě válčící strany ve Španělsku přistoupí na tento kompromisní návrh britský.

Rumunský král na delší cestě v cizině.

Jak se úředně oznamuje, nastoupil král Carol cestu do ciziny, rozpočtenou na několik neděl.

Král Carol jel nejprve do Jugoslávije, kde se setkal se svou sestrou, královnou matkou, a s princem vladařem Pavlem. Přes Rakousko, kde se zúčastnil křtu nejmladšího děcka své sestry velkovévodkyně Ileany, jede král Carol do Paříže, kde se zúčastní jako host presidenta Lebruna slavností 14. července. Tato část cesty, kterou král jinak podniká v přísném inkognitu, bude oficiální. V Paříži si král Carol prohlédne mezinárodní výstavu a dále výstavu malíře Greca, jejíž je protektorem a na kterou zapůjčil velkou část děl. Z Francie odjede král do Belgie, kde se patrně setká s králem Leopoldem, a odtud do Anglie, kde po krátkém pobytu v Londýně se zúčastní honů ve Skotsku.

Soudí se, že král Carol navštíví na zpáteční cestě do Rumunska také Sigmaringen, odkud pochází jeho rod.

Francova armáda v převaze.

Zpravodaj Havasovy kanceláře sděluje, že Francovy oddíly dobyly 11. t. m posice, kterou dosud držely republikánské oddíly, obsadily Albaracin a několik míst na východ od tohoto místa.

Havasův dopisovatel oznamuje, že boje kolem Madridu znamenaly poslední fáse druhé veliké bitvy v okolí Madridu. Situace je taková, že tlak vládního vojska polevuje a naopak bojovnost Francových oddílů stoupá. Zdá se, že ofensiva vládního vojska je zastavena.

V rozhovoru s Reuterovým dopisovatelem prohlásil mluvčí Francovy armády, že se generál Franco rozhodl nevyjednávati o záležitosti odvolání cizích dobrovolníků ze Španělska, neboť prý považuje tento problém za neřešitelný.

Zostřená kontrola hranic sovětských.

Vlaky, přijíždějící ze Sovětské unie, jsou v posledních dnech velmi přísně prohlíženy. Úředníci GPU. přivádějí s sebou do vlaků policejní psy a podrobují všechny cestující osobní prohlídce. Též automobil jednoho diplomata byl zadržen v těchto dnech na hranici po dobu pěti hodin sa účelem velmi přísné a podrobné prohlídky.

Vládní krise v Belgii.

Po demisi ministra spravedlnosti de Laveleye se odebral ministerský předseda van Zeeland ke králi Leopoldovi III. a podal mu demisi celého kabinetu. Král však rozhodl, že za daných okolností demisi nemůže přimout. Jest tedy rozhodnuto, že bude přijata toliko demise ministra spravedlnosti, který bude nahrazen novým členem, patrně jiným příslušníkem liberální strany.

Toto řešení je důsledek delšího sporu liberální strany s ministerským předsedou van Zeelandem. Liberálové žádali odstoupení de Laveleye, aby na jeho místo prosadili jiného příslušníka strany. Laveley byl navržen jako ministr spravedlnosti van Zeelandem proti vůli liberální strany a to proto, že přislíbil van Zeelandovi podporovati ho v jeho nezávislé politice. Zostření konfliktu nastalo, když Laveley podal v parlamentě návrh na amnestii vlámských aktivistů, proti kterým bojuje liberální strana. Jak vidět, van Zeeland tento zápas prohrál a liberální strana dosáhla odstoupení ministra de Laveleye.

Směr americké politiky.

Státní podtajemník Sumner Walles se prohlásil pro politiku nevměšování ve Španělsku, neboť ta je s to lokalisovat konflikt a zajistit, aby Amerika nebyla do něho zatažena. Jinak by byl svět vydán na milost a nemilost každé příhodě, která by mohla zapálit novou válku velkých rozměrů.

K věcem Evropy pravil: Kdyby národové její chtěli podniknouti politickou opravu nerovností, vzniklých po válce — na nichž jsme my nevinni — nerovností co do přístupu k surovinám a co do svobodného prodeje a nákupu, myslím, že by veřejné mínění americké bylo příznivé spolupráci Ameriky s nimi.

Válečná zápletka v Číně.

Správce čínského velvyslanectví v Tokiu podal japonské vládě protest vlády nankinské proti posledním událostem v severní Číně. Požadoval, aby japonské oddíly byly odvolány z okolí Lukučiau a aby okamžitě bylo zastaveno zesilování japonských severočínských posádek. Zástupce zahraničního ministra Horinuči protest odmítl a vyslovil protipožadavek, aby Čína dodržovala ujednání s Japonskem. Vyslání oddílu do severní Číny bylo nutné vzhledem k útočnému chování čínského vojska.

United Press oznamuje ze Šanhaje, že se všech stran docházejí neustále jiskrové zprávy, svědčící o povážlivém zostření situace. Z Tientsinu došla zpráva, že vlaky mezi tímto severočínským městem, vpadní branou Japonska do Číny, a mandžuskou hranicí nestačí, aby dopravily dostatečné množství pluků přes Kwantung na jih. Proto větší oddíly vojska se vypravily přes vraždící vedro v plné výzbroji pěšky na cestu, aby byla posílena moc japonských pluků v severočínském válečném území, v Nankinu se tvrdí, že Japonci povolali z Korea 10.000 reservistů do zbraně.

Věnování.

Z Omelanštiny.

Na stavbu matiční školy v Omelanštině darovali:

Odbor ČMŠ. v Hrušvici dobrovolný příspěvek Zl. 50.—

Nesvadba Josef s. Josef z Omelanštiny Zl. 27.—

Zahradka Josef Zl. 20.—

Veselý Václav Zl. 25.—

Všem dárcům touto cestou srdečné díky vzdává

Odbor České matice školské v Omelanštině.

Sokolský věstník.

Závody župy Zahraniční mužů a dorostů v obecném tělocviku.

Župní závod nižšího oddílu byl proveden jako vylučovací závod pro závod ČOS v Drážďanech dne 30.V. a 20.VI. v Moldavě. V Drážďanech nastoupilo jen družstvo berlínské a drážďanské.

Závodu volyňského okrsku zúčastnila se družstva jednot: Hlinsk, Kvasilov, Mírohošť, Moldava a Straklov. Zároveň byl vybojován závod dorostenců, žen a dorostenek.

Závody řídil župní náčelník Drahoš Sokol za součinnosti zdatného soucovského sboru, čímž byl umožněn rychlý a bezvadný spád závodů. Dobrý byl nácvik družstev něm. okrsku, ve volyň. okrsku pokulhávala prostná a prostý tělocvik. Z pořadí družstev je vidět, že všechna družstva dosáhla přes 75 proc. a z jednotlivců 24 přes 80 proc.

Závodu v Drážďanech byl přítomen čsl. gen. konsul br. Dr. Jan Glos a v Moldavě konsul br. Ing. Svárovský.

Pořadí družstev:

I.	Kvasilov	bodu	581·05
II.	Berlín	"	576·30
III.	Mírohošť	"	570·60
IV.	Drážďany	"	570·15
V.	Hlinsk	"	518·60
VI.	Straklov	"	487·68

Závody dorostu.

Pořadí družstev:

I.	Straklov	bodu	266·73
II.	Zdolbunov	"	263·91
III.	Kvasilov	"	261·75
IV.	Mírohošť	"	261·44
V.	Hlinsk	"	224·77

(Pořadí jednotlivců uveřejníme příště.)

Různé zprávy.

Zprávy osobní.

Náš dlouholetý spolupracovník inž. Alois Knotek získal autorisaci k překladu nové knihy Zdzislava Harlendera pod názvem: „Ctitelé Dejbůh Svarožica.“ Postupem času přinese H. V. několik zejímavých ukázek. Autor díla, člen redakce „Kurjera Porannego“ ve Varšavě pracuje na čisté a původní kultuře polské, studuje záhady prahistorie slovanské. Ovocem několikaleté práce v tom oboru jest uvedená kniha, v níž autor snaží se navázati spojení s kulturou před tisíci lety a nynější tesknotou za zlatými dávnými časy.

Jsou mrakodrapy jisty proti zemětřesení?

Před třiceti lety bylo zemětřesením zničeno San Francisko ve zříceniny. Z mrakodrapů nic nezůstalo a byly označovány za stavby bez budoucnosti. Nedávné otřesy země na ostrově Manhattan, bohatém na mrakodrapy, vyvolalo otázku, zda tyto dovedou zemětřesení vzdorovat. Inženýři studovali otřesy země a vyvodili z nich důsledky. Nejčastěji bývá zemětřesením navštěvováno pobřeží Pacifiku, kde američtí inženýři, podníceni Japonci, rozvrhli zcela nové mrakodrapové stavby. Dnes je katastrofa z r. 1906 nemožná. Svědčí o tom i nízké pojišťovací prémie pro tyto stavby proti zemětřesení. K stavebnímu zajištění mrakodrapů náležejí velmi pevné a hluboké základy s betonovým podkladem. Odolnost proti větru a zemětřesení se ještě zvyšuje zcela zvláštními křížovými vazbami v ocelové konstrukci. V nejvyšší budově světa, Empire State Building, jest velké kyvadlo, na jehož rozkyvech lze zcela dobře sledovati kmity tohoto mrakodrapu. Pro pokrok techniky je příznačné, že za posledního zemětřesení nebyly u mrakodrapů zaznamenány žádné kmity. Shrneme-li zprávy z Kanady a Unie, tu se ukazuje, že tu a tam byl nějaký mrakodrap otřesen, ale žádný nebyl poškozen. Na otázku, jak se chovat při zemětřesení, odpovídá známý seismolog, Dr. Bailly Willer, který radí zůstati stát a počítati až do padesáti, načež veškeré nebezpečí pomine, neboť největší otřes se udává v první minutě. Zemětřesení je denním zjevem, denně se země 25 krát zachvívá, hlavně pod vodou a do roka se dostaví asi 50 zhoubných katastrof.

Co je bohatství?

Čemu říkáte být bohatý?

Tomu, když máme hodně peněz.

To je tedy omyl. Jihoameričané měli dříve mnohem více peněz, než kolik jich Vy někdy budete mít, poněvadž však neměli průmyslu, chybělo jim vše, co je možno za peníze si opatřiti, žili vpravdě politováníhodným, bídným životem.

Rozumím, podle Vás bohatství záleží ve vlastnictví úrodné půdy,

Ó ne! Tataři na Ukrajině mají jednu z nejkrásnějších zemí v Evropě a přece jim schází vše.

S blahobytem státu je tak jako s talenty, jež také závisí na přírodě a kultuře. Tak se bohatství zakládá na půdě a práci. Nejbohatší a nejšťastnější národ je ten, který obdělává nejlepší půdu a nejkrásnější dar, který Bůh dal lidem, je potřeba pracovat.

Pravé bohatství státu nezáleží ve stříbře a zlatě, nýbrž v hojnosti statků, v průmyslu a práci. Ještě tomu není tak dlouho, co na řece Plata jsme mohli vidět španělský pluk, jehož důstojníci nosili všichni zlaté kordy, ale neměli ani chleba. Ne proto, že průmysl vzrostl stonásobně, jsme, jak tvrdím, stokrát bohatší než v době Hugo Capeta. Býti bohat znamená bohatství požívat. Nyní užívám lépe větraného, lépe stavěného a lépe položeného domu, než jaký měl Hugo Capet. Lépe obděláváme vinice a proto piji lepší víno, máme nyní dobré továrny, proto jsou lepší látky, jimiž so odívám, díky pokrokům kuchařského umění je můj jídelní lístek vybranější než jídelní lístek královských hostin Hugo Capeta. Dal se vozit v kočáře od jednoho ze svých domů ke druhému, já jezdím v pohodlném, elegantním vozidle, v němž mnoho vidím, aniž mě obtěžuje vítr. Tedy ne peníze činí stát bohatým, nýbrž duch, míním ducha, který vede práci.

Hospodářský zpravodaj.

Význam osevního postupu při hubení plevelů.

(Dokončení.)

Velmi názorným příkladem jsou pole v řepařských oblastech, jež trpí ná-

---

228.

najde se každý rok něco. Pro letošní rok je toho dost.“

„Jak ráčíte poroučet. Děkuji mnohokrát za přízeň a znovu ujišťuji, že se vynasnažím provésti vše k úplné spokojenosti. Račte prominouti, že jsem tak dlouho zdržoval a zítra najisto se dostavím.“

Artur pokuřuje před spaním cigaretku, povídal si s úsměvem, že má dnes hlavu, jako by v ní roj včel hučel. Začátek jeho samostatnosti je hodně pohnutý a jistě, že ho ještě několikrát hlava bude boleti, než si vše do pořádku uvede. Ale potom bude moci hrdě říci, že je samostatně živ a že bez cizí pomoci dovedl se probíti Byl pyšný na to, co udělal a přál si, aby mohl se strýci pochlubiti. Nebude mu nyní psáti, aby si teta nemyslila že má nějaké nesnáze. Až bude vše hotovo a až bude jeho sňatek, napíše strýci, aby k němu zajel. On přijede najde si již doma výmluvu a jistě že ho nepohaní.

Ráno jel do města. Vida ne dost bystré koně, které za jeho nepřítomnosti vrchního vozívali, sliboval si v duchu, že jakmile se mu trochu uvolní, koupí si nový pár kočárových koní a jízdeckého koně, aby dle své chuti mohl říditi spřežení, jež by odpovídalo jeho vkusu.

Rosenfeld i stavitel již u advokáta čekali

225.

když Artur namítal, že by druhé poschodí mohlo zůstati zatím uvnitř neopraveno. „Mohu počítati levnější ceny, když se najednou odbude dozor a přívoz materiálu. Račte také považiti, jak je nepříjemno, když v obydleném zámku pracují zedníci, co prachu a nečistoty se do upravených pokoju nanese. Pan baron má snad obavu, že to bude mnoho státi?“

„Hm, také by mi bylo nepříjemno, kdybych musil velikou částku hned na počátku vypláceti,“ připouštěl poněkud rozpačitě.

V tom ohledu může býti pan baron bez starosti,“ usmíval se stavitel. „Nežádám hned peníze, rozpočítaná suma může se rozděliti na splátky, řekněme na dvě léta. Každého čtvrt roku bych dostával jednu osminu, takže by splácení trvalo takovou dlouhou dobu a bylo tak výhodné, že by nezpůsobilo přílišné vydání. Dělávám to tak na všech téměř velkostatcích.“

Nabídnutí stavitelovo přišlo Arturovi vhod.

„Je-li tomu tak, bylo by mi to milé. Budete mi moci říci celkový náklad?“

Dovolí-li mi pan baron lhůtu do večera, mohu večer předložiti náčrtek rozpočtu.“

Milerád. Zajděte si do kanceláře vrchního, tam budete míti klid a vše potřebné ku psaní.“

porem ohnice a hořčice. Zde spolupůsobí i příliš jednostranný osevní postup, kde hřeší se opomíjením pícnin. Řepa, jež pozdě se klidí, jest často střídána s jařinou, takže nezbývá času na řádné obdělání půd a s ním spojené hubení plevelů. Na silně zaplevelených polích ohnicí jest proto radno velmi často vsunovati do osevního postupu pícniny a ozim.

Vedle jednoletých plevelů, jež se rozšiřují semeny, jsou velmi úpornými plevele vytrvalé, jež se kromě semeny množí i vytrvalými podzemními elementy. K nejrozšířenějším patří pýr, podběl, pcháč rolní, přeslička, jež jsou nejúpornější. I zde vhodně volený osevní postup může nám býti dobrým pomocníkem. Tak velmi vhodný jest postup následující: okopnina (časně sklizená), ozimé žito — jetelotravní směska (2—3 roky) — ozim. Vytrvalé plevele jsou okopaninou, častým pletím zeslabeny, ozim svým ranným vzrůstem je značně utlačí a směska svým zastíněním a stálým kosením působí velmi vydatně. Tak zejména na polích' jež jsou zapleveny pcháčem, doporučuje se pěstovati po 4—6 let vytrvalou pícninu, jež se udržuje v dobrém a hustém stavu a často se kosí. Na těžkých, hlinito-jílovitých půdách, kde jest rozšířen hojně podběl, jest velmi vydatným prostředkem střídání jarního nebo letního úhoru s hustou setbou. Jarní úhor s pečlivým obděláváním půdy má zabrániti tvorbě květů, letní úhor pak znemožniti tvorbu listů, čímž se stíží hromadění živných látek v oddencích. Příklad takového postupu: 1. černý úhor s pečlivým jarním obděláváním, 2. ozimý ječmen — strniskový úhor, 3. žito — strniskový úhor, 4. jarní úhor a hustě zasetá, víceletá pícnina. Při zaplevelení jen části pole je radno vyřaditi ji z roku a obdělávati podle tohoto plánu;

Velmi nesnadný jest boj s pýrem. Pýr má hlavně dvě vegetační periody, kdy vytváří nejvíce nadzemních a podzemních výběžků — jest to jaro a podzim, proto se mu musí hlavně v tento čas životní podmínky znemožniti. Na jaře jsou nápomocny hustě zaseté ozimé žito nebo ozimý ječmen, kdežto jařiny a luskoviny jsou nevhodné. Též dobře se osvědčuje řepka, krmná vikev a hořčice. Po sklizni prvých plodin třeba jeho vývoj ztížiti novým osetím rychle rostoucí plodiny; tak výborně se hodí hořčice, k níž přihnojíme, na př. síranem amonným. Pěstování víceletých pícnin u pýru často selhává, neboť po každé seči pýr získává dosti času, aby načerpal nových, reservních látek. Proto užíváme takových plodin, jež sice zastiňují půdu, ale umožňují i časté obdělávání pole v pravý čas provedenou orbou a vláčení.

Z Chmelného trhu.

CHMEL.

Žatec 9.VII.

V důsledku svatků v uplynulém týdnu byla obchodní činnost na žateckém trhu chmelném nepatrná. Kupovalo se při klidné tendenci většinou pro cizinu. Zájem byl o chmele v cenovém rámci

Kč 400.— až 700.— Kč,
prima zboží až 800.— za 50 kg.

Veřejná známkovna chmele v Žatci ověřila a vyexpedovala dodnes 75 4 1 žoků v čisté váze 174.427 celních centů á 50 kg žateckého chmele loňské sklizně.

Počasí bylo parné a slunečné, přerušované častými bouřkami provázenými v mnohých krajích hojnými dešti. Stav brzy kopaných chmelnic je velmi dobrý, jsou v plném květu a mnohde přecházejí v hlávky. Pozdní chmele jsou zašpičatělé a slabší. Ze škůdců se vyskytuje ve větší míře mšice, proti níž se v údolních polohách stříká. Velmi často se tento postřik tabákovou trestí kombinuje s postřikem proti peronospoře.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

226.

Večer předložil stavitel Arturovi rozpočet, ku podivu přesně sestavený, jako by byl na něm již dříve pracoval. Rozpočet obsahoval všechny zámecké opravy a činil okrouhle dvacet tisíc zlatých. Suma zprvu zarazila Artura. Dvacet tisíc byla veliká částka a stavitel, jenž jej bystře pozoroval, chopil se hned slova.

„Nebude-li pan baron nyní obětovat dvacet tisíc, bude za rok obětovat o několik tisíc více,“ začal obhajovat své nabídnutí. „Střecha je napolo zničena, trámy zahnívají, stropy ve druhém poschodí jsou promočeny, façada je opadalá, zeď se drolí, okna div nevypadnou. Celá léta se nic neopravilo a není divu, když najednou se potom objeví tolik nedostatků. Jak jsem si již dovolil říci, splácelo by se čtvrtletně, a aby pan baron byl bez starostí, že bych snad pomýšlel na nějaký úskok, můžeme udělat u advokáta malou smlouvu, do které budou pojaty mé povinnosti a způsob zplacení.“

Máte pravdu, musím býti opatrný a vy to dojista uznáte.“

„Ovšem, je to zcela správné a skoro vždy se to dělává. Není nad pořádek, potom jsou obě strany spokojeny. Kdyby si pan baron přál, přišel bych, kdy by bylo libo k advokátovi a dal bych napsat smlouvu.“

227.

„Budiž. Přijďte zítra, budu náhodou ve městě a spořádáme vše písemně. Ale opakuji, že do podzimu musí býti vše hotovo.“

„Pan baron může býti ujištěn, že to bude ještě dříve hotovo. Naženem sem lidí, mám dost svých potahů, zásob a půjde to hračkou. Pro pana barona by bylo lépe, kdyby na několik týdnů odjel. Nebude nic příjemného zůstávat v zámku, který bude na rub obrácen.“

„Možná, že odjedu, již jsem na to pomýšlel.“

„Tím lépe. Doufám, že bude pan baron spokojen a že mi budou svěřeny také ostatní práce na dvorech. Kdyby si pan baron přál rozpočet na opravu dvorů, rád bych posloužil a stanovil bych nejnižší ceny.“

„O to se nebudu starati, pronajmu totiž dvory a nájemce ať se o to stará sám.“

Stavitel maličko přimhouřil oči a zvláštně se pousmál.

„Kdyby opravy dělal pan baron, byly by lacinější“ prohodil významně a zamrkal.

„Jen ať má nájemce také starosti,“ řekl Artur, nevěnuje poznámce stavitelově pozornosti. „Budu míti svých starostí dost. Ostatně, budu li spokojen s opravou zámku, nezapomenu na vás. Časem dám konírny přestavět, budou opravy v myslivnách, zkrátka,

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. 1/12 zadních stranek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.